

Iratok a romániai ellenséges körök magyarországi román közéleti személyiségek segítségével történő leszerelésének megkísérléséről

A

1914 aug. 26

Gr. Tisza István magánlevele Hosszú László szamosújvári g. kat. püspökhöz a romániai uszító sajtónak a hazai románság segítségével történő ellensúlyozásáról

Ref. Zsinati Levéltár, Tisza-iratok 7:22/73
(Gépelv levél átütéses másolata)

Budapest, 1914. augusztus 26.

Kedves Barátom!

A mi románságunk elismerésreméltó magatartása éles ellentétben áll a Romániában még mindig észlelhető magyarellenes ádáz izgatással, amely azt hiszem nemcsak az itteni románok érdekébe, hanem Románia vezető férfiainak helyesebb intencióiba is ütközik.

Hazafias és saját szempontjukból is okos dolgot cselekednek a mi román nacionalistáink, ha a legnagyobb részben orosz zsoldban álló romániai sajtó heccelésével és ferdítésével szemben fel-emelnék szavukat. Hálás elismeréssel fogadnám, ha reá bírnád a comité¹ vezető embereit, hogy a román² közvélemény előtt megfelelő nyomatékkal kijelentsék, miszerint a magyarországi románság teljes elszántsággal és lelkesedéssel vesz részt a monarchia nagy harcában, fájdalommal látja, hogy e küzdelemtől Románia még mindig távol áll, a hazai románság ügyének jövő fejlődését akkor látná valóban biztosítva, ha Romániának a monarchiával való érdekközössége a harcmezőn nyerne megpecsételést.

Egy hazafias és meleg hang a mi [román] nacionalistáink részéről ebben az irányban a magyar közvéleményt sem hagyná hidegen és megkönnytené nekem a kölcsönös megértés és bizalom elő-idézésének munkáját.³ Persze nagyon szép volna, ha ilyenforma manifestatiót a nacionalistáktól külön csinálna a magyarországi román magas klerus is.

Kérlek cselekedjél mielőbb, most az oroszok felett kivívott első nagy siker hatása alatt itt van a kellő pillanat.

Szívvel üdvözöl

igaz híved
Tisza s. k.

¹ A Román Nemzeti Párt központi bizottsága.

² Értsd: romániai.

³ Utalás a Tisza által tervbe vett nemzetiségpolitikai engedményekre.